

Budapestre vonatkozó ujságcikk

Osztálvozás

389.6

Szerző:

Cím: *A székesfőváros adósságai*

Hely

Idő

"1925"

Személy

Forrás:

Magyar Törzsde

3m

1925. 7. 4.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Cím)

A székesfőváros adósságai Külföldi és belföldi kölcsönök

— Saját tudósítónktól. —

1910-ben kétmillió font sterlinget vett kölcsön a főváros 4 százalékos kötvényekre. Ez a kölcsön 50 év alatt fizetendő vissza. Ebből a kölcsönből emeletes bérházakat, földszintes kistársásokat, népszállót és iskolákat építtetett annakidején a főváros, valamint felhasználta a kölcsön egy részét a Szent Gellért-kórház kibővítésére; a vízvezeték, csőhálózat kiterjesztésére és a fuvartelepeknél történt beruházásokra.

1911-ben 105 millió frankot vett fel a főváros 4 százalékos kötvényekre, mely szintén 50 év alatt lesz visszafizetendő. Ebből a kölcsönből a központi gázmű, a Széchényi-fürdő, a Szent Gellért-fürdő, a fertőtlenítő intézetnél történtek beruházások és a Szent István-kórház kibővítésén kívül, lakásokat és iskolákat építtetett a főváros.

1914-ben 134,300,000 márkát vett fel a főváros 4½ százalékos kötvényekre, mely összeg 50 év alatt visszafizetendő. Ebből építteték ki az óbudai általános csatornázást és szivattyutelepet. Ebből a pénzből a Szent Gellért-fürdőre és a Széchényi-fürdőre kellett egy-egy jelentékenyebb összeg. Iskolák, lakások, kórházi építkezések emésztették fel a kölcsönösszeg egy részét, más része a főbb utvonalak világító berendezésére, a vízvezeteki csőhálózat kiterjesztésére és a kenyérgyár kibővítésére kellett.

Ezek az adósságok tehát mind produktív beruházásokra fordítottak, amiből az következik, hogy ha a főváros háztartása nem volna túlságosan bürokratikus, ha ebben a háztartásban

csak egy kis egészséges kommercialis szellem volna, akkor ezeket az adósságokat az utolsó fillérig fedezhetné azoknak az alkotásoknak a jövedelméből, melyeket ezekből a kölcsönökből létesített.

Annyira igaz ez a megállapításunk, hogy most amikor a külföldi hitelezők delegáltjai Budapesten jártak azért, hogy itt megvizsgálják a főváros vagyoni viszonyait és hitelképességét, egyértelműen arra a felfogásra jutottak, hogy a főváros hitelképessége nem romlott meg és ezen felfogásukat arra a megállapításra építették fel, melyet mi fentebb hangsúlyozunk.

Ezzel szemben a főváros mentsége az, hogy a háztartás teljesítőképességét megrontotta a devalváció, a pénz romlása és a képtelenségig felfokozott általános drágaság.

Ezt az enyhítő körülményt azonban nagyon leontja, vagy legalább is komoly megfontolás elé állítja az a tény, hogy a főváros a devalváció ideje alatt a bevételeit csaknem állandóan valorizálta, a kiadásainál pedig tele tődővel szivta magába a koronaromlás ismeretes előnyeit.

Van még a székesfővárosnak mindezek felül egy 665.000 font sterling értékű külföldi adóssága. Ez az adósság, a háború folyamán esedékessé vált amatszelvevények felszaporodásából és egyéb háborús ermeszetű tőketartozásokból keletkezett. Ezt az adósságterhet a trianoni szerződés úgy rendezte, hogy annak kiegyenlítését az államterhek közé sorozta.

Azt, hogy az állam hogyan fog ez összeg erejéig a főváros ellen visszkeresetet támasztani, még nem lehet tudni, mert ez a visszkereseti jog ma még teljesen szabályozatlan.

Egyelőre azonban ez is a főváros adóssága, még pedig olyan adóssága, melyre a költségvetésben egy fillérenyi fedezet sincs felvéve.

A külföldi adósságok 1925. évi december 31-éig vannak rendezve. Ebben az évben a székesfőváros 168.000 angol fontot köteles fizetni külföldi hitelezőinek.

A belföldi kölcsönök a következők: Az 1897. évi 100 millió koronás 4 százalékos kölcsön, az 1913. évi 46,510,000 koronás 4 százalékos kölcsön, az 1916. évi 80 millió 6 százalékos kölcsön, az 1918. évi 150 millió 4½ százalékos kölcsön, és az 1920. évi 200 millió 4½ százalékos kölcsön.

Ezekből a kölcsönökből 1897-ben kiépítették a káposztásmezei vízművet, fűgyűjtőcsatornákat, a II. kerületi vásárcsarnokot, a sertésvágóhidat, a szabadvásárszállásokat, rakodópartokat, vámházakat és a maradványt iskolák és kisdudóvók felszerelésére használták fel. 1916-ban megváltotta a székesfőváros a Magyar Villamossági Rt. telepeit, barakktermeket építtetett és kibővítette a szarvasnarha közvágóhidat. 1918-ban arra kellett már a kölcsön, hogy a lakásínséget enyhítsük vele és a magánházakban levő hivatalokat új építkezésekkel, barakkokban helyezhessék el a központi városközút udvarán. Ugyanekkor megváltották a Budapesti Általános Villamossági Rt. telepeit is. Az 1903. évi kölcsön csak konvertálás volt. Egy 4½ százalékos adósságot változtattak át 4 százalékosra. Az 1920. évi kölcsön pedig már arra kellett, hogy a háborús évek alatt keletkezett háztartási hiányokat lehessen belőle fedezni.

Ezeket a belföldi kölcsönkötvényeket, mind, az 1920. évi kölcsön kivételével, az 1924. év folyamán kisorsolták. Az 1920. évi kölcsönnek, összes még kisorsolatlan címleteit az 1925. év folyamán sorsolják ki. Az első sorsolás már februárban volt, a második augusztusban lesz.